

Vastaanottaja:

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

liikennekaari@lvm.fi

Viite: Dnro LVM/2096/03/2015, päiväys 18.4.2016

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RILin lausunto hallituksen esitykseksi liikennekaareksi (LVM076:00/2015) sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry:ltä lausuntoa luonnoksesta (18.4.2016) hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

RIL kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta ja siihen liittyvistä lakimuutoksista. Esitämme kunnioittavasti niiden johdosta seuraavaa:

Esityksen sisältö

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi liikennekaari, jolla toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi.

Uuden säädöksen tavoitteena on luoda edellytyksiä uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönotolle liikennesektorilla, mikä nähdään väylänä tuottaa entistä paremmin käyttäjien tarpeisiin vastaavia liikennepalveluita ja mahdollistaa uutta liiketoimintaa sektorilla.

Liikennekaari yhdistäisi ja uudistaisi henkilö- ja tavaraliikennettä koskevat säännökset. Lisäksi sillä ehdotetaan avattavaksi liikkumispalveluja koskevat olennaiset tiedot ja säädettäväksi lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoinivuudesta.

Esitys olisi ensimmäinen osa kolmessa vaiheessa toteutettavaa kaikkia liikennemuotoja koskevaa liikennemarkkinoiden sääntelyn kokonaisuudistusta. Ensimmäisessä vaiheessa muutokset kohdistuisivat pääosin tieliikenteen sääntelyyn siten, että tieliikenteen palveluiden tarjoamista koskevaa sääntelyä ja hallintoa kevennettäisiin merkittävästi. Esitetyillä muutoksilla tieliikenteen markkinalainsäädäntö lähentyisi muissa liikennemuodoissa jo voimassaolevaa sääntelyä.

Liikennekaaren tavoitteena on madaltaa alalle tulon kynnyksiä. Tässä tarkoituksessa liikennekaareissa ehdotetaan rajaa ammattimaisen ja ei-ammattimaisen toiminnan välille. Ammattimaiseen henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen vaadittaisiin tavara-, henkilö- tai taksiliikennelupa. Ei-ammattimaiseen toimintaan ei vaadittaisi liikenneviranomaisen lupaa.

Lisäksi muutettaisiin ajoneuvolakia, rikosrekisterilakia, ajoneuvoliikennerekisterilakia, ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa annettua lakia, harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia, indeksiehtojen käytön rajoittamisesta annettua lakia, julkisista hankinnoista annettua lakia, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annettua lakia, oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettua lakia, yrittäjäkuljettajien työajasta tieliikenteessä annettua lakia, rautatielakia, sairausvakuutuslakia ja tieliikennelakia. Samassa yhteydessä ehdotetaan kuorma-auton ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annettuun lakiin eräitä muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan erikseen määritettävänä ajankohtana vuonna 2017. Olennaisten tietojen rajapintojen avaamista ja lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta koskevat säännökset tulisivat voimaan 12 kuukauden kuluttua lain voimaan tulosta.

Liikenneluparekisterin siirrosta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta Liikenteen turvallisuusvirastolle aiheutuvasta kehittämisestä johtuvat rajoitukset voitaisiin ottaa huomioon niin, että rekisteriä koskevat säännökset tulisivat kokonaisuudessaan voimaan 18 kuukauden kuluttua lain voimaan tulosta.

Henkilö- ja tavaraliikennettä koskevien säännösten keventäminen ja harmonisointi

Liikennekaaren lähtökohtana oleva tavoite keventää ja harmonisoida henkilö- ja tavaraliikennemarkkinoiden sääntelyä on erittäin kannatettava.

Lisäksi alalle tulon helpottaminen on koettu tarpeelliseksi markkinoiden toiminnan parantamiseksi ja kilpailun lisäämiseksi sekä uusien liiketoimintamallien kehittämiseksi.

Ehdotetut muutokset muuttaisivat merkittävästi liikennepalveluiden nykyistä toimintaympäristöä, joten sääntelyä kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että pakottava lainsäädäntö tarjoavaa yhdenmukaiset toimintaedellytykset sekä vanhoille että uusille toimijoille. Lisäksi säännösten toimeenpanossa on kiinnitettävä erityistä huomiota valvontaan, jolla ehkäistään muun muassa säädöksen sisältämien poikkeusmahdollisuuksien epätarkoituksenmukainen käyttö.

Liikkumispalvelua koskeva olennainen tieto

Esityksen mukaan henkilöliikenteen liikkumispalveluiden tarjoajan on liikennemuodosta riippumatta huolehdittava siitä, että liikkumispalvelua koskevat olennaiset ajantasaiset tiedot ovat saatavissa avoimen rajapinnan kautta vapaasti käytettäväksi koneluettavassa vakiotietomuodossa. Olennaiset tiedot sisältävät ainakin reitti-, pysäkki-, aikataulu-, hinta- ja saatavuustiedot.

Liikenneviraston on esityksen mukaan tarjottava tietojen toimittamiseen tarvittavaa teknistä palvelua. esitykseen sisältyy myös asetuksenantovaltuutus olennaisista tiedoista sekä niitä koskevista ajantasaisuusvaatimuksista.

Velvoite kohdistuisi lähinnä liikenneoperaattoreihin, joita ovat esimerkiksi julkista joukkoliikennettä harjoittavat liikenneyhtiöt. RILin näkemyksen mukaan tällainen liikkumispalveluiden tarjoajille asetettu velvoite toimittaa säädöksessä tarkoitettuja liikkumistietoja vapaasti käytettäväksi on sinänsä kannatettava, mutta se saattaa olla ongelmallinen esimerkiksi liikesalaisuuden kannalta.

Lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus

Esityksen mukaan tie- ja raideliikenteen henkilökuljetuspalvelun tarjoajan, välityspalvelun tarjoajan tai näiden puolesta lippu- ja maksujärjestelmästä vastaavan toimijan on avattava liikkumispalvelun tarjoajille ja yhdistämispalvelun tarjoajille pääsy lippu- ja maksujärjestelmänsä myyntirajapintaan.

Säännökseen sisältyy poikkeamamahdollisuus tilanteessa, jossa vaatimuksen toteuttaminen ei ole teknisesti tarkoituksenmukaista eikä kohtuullista yrityksen pienen koon tai toiminta-alueen johdosta.

RILi kannattaa esitystä, joka koskee velvoitteita avata tie- ja raideliikenteen henkilökuljetuspalvelujen lippu- ja maksujärjestelmien rajapinnat. Nämä kuuluvat keskeisiin elementteihin henkilöliikenteen matkaketjujen ja liikennepalveluiden eli ns. MaaS-palveluiden toteuttamisessa.

Lopuksi haluamme painottaa sitä, että liikkumispalveluiden kehittäminen tulee toteuttaa rinnan fyysisen infrastruktuurin kehittämisen ja ylläpidon kanssa. Erityisesti liikenneverkon omistukseen liittyviä vaihtoehtoja ja järjestelyitä onkin arvioitava huolellisesti. Valittavan vaihtoehdon tulee mahdollistaa kustannustehokas, tasapainoinen ja pitkäjänteinen eri liikennejärjestelmäsuunnitelmat huomioon ottava kehitys koko maassa siten, että se turvaa myös yhteiskunnan keskeiset intressit ja kuluttajien aseman liikennepalveluiden käyttäjinä.

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry on kiinnostunut osallistumaan Liikennekaaren jatkokäsittelyyn ja haluamme varata mahdollisuuden antaa siihen yksityiskohtaisempia kommentteja.

Kunnioitavasti,
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry

Helena Soimakallio
toimitusjohtaja

